

UVOD U ODRŽIVI RAZVOJ

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

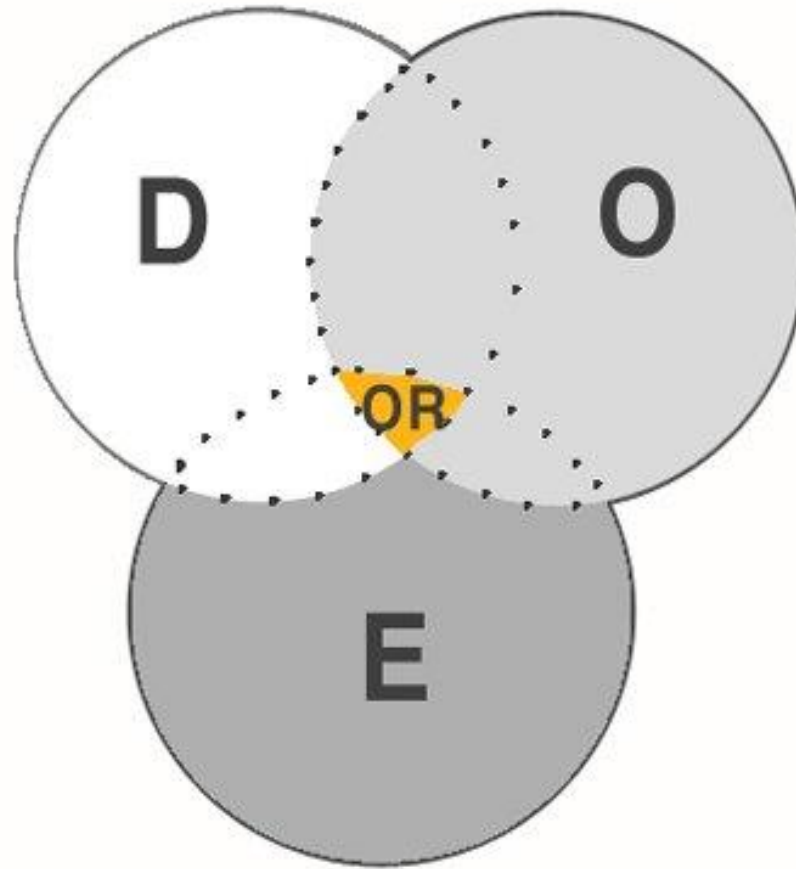
Program sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Stajališta izražena u ovoj prezentaciji isključiva su odgovornost Udruge Zelena Istra
i ne odražavaju nužno stajalište Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Švicarsko - hrvatski
program suradnje

/// ŠTO JE UOPĆE ODRŽIVI RAZVOJ ///

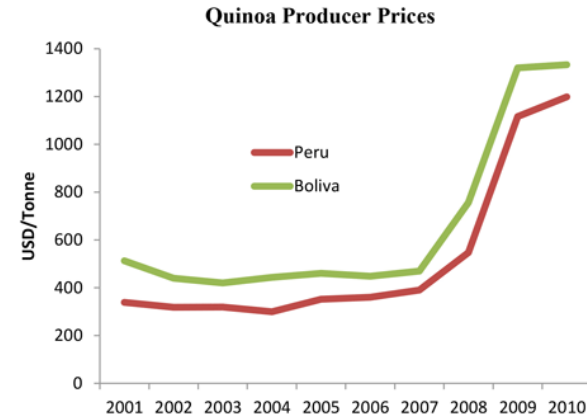

- * Održivi razvoj je onaj kroz koji možemo zadovoljiti sve svoje **potrebe, bez ugrožavanja** mogućnosti zadovoljenja potreba budućih generacija.

/// ŠTO JE UOPĆE ODRŽIVI RAZVOJ ///

/// GDJE POČINJE, GDJE ZAVRŠAVA ODRŽIVI RAZVOJ? ///

Source: FAOSTAT.

/// GDJE POČINJE, GDJE ZAVRŠAVA ODRŽIVI RAZVOJ? ///

/// GDJE POČINJE, GDJE ZAVRŠAVA ODRŽIVI RAZVOJ? ///

/// KRIZA SUSTAVA ///

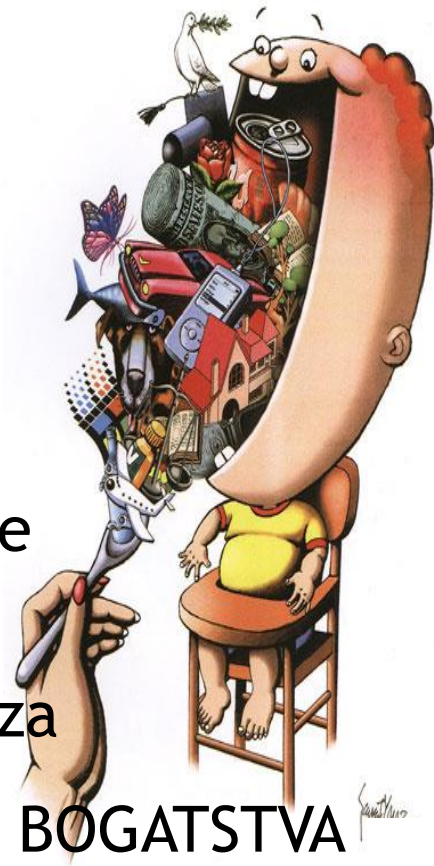
* MEĐUSOBNO POVEZANE KRIZE istog sustava

- hiperprodukcija roba i proizvoda
- sve veći jaz između bogatih i siromašnih
- povjerenje u ovakav sustav demokracije i političke autoritete
- uništavanje ekosustava i kriza održivosti

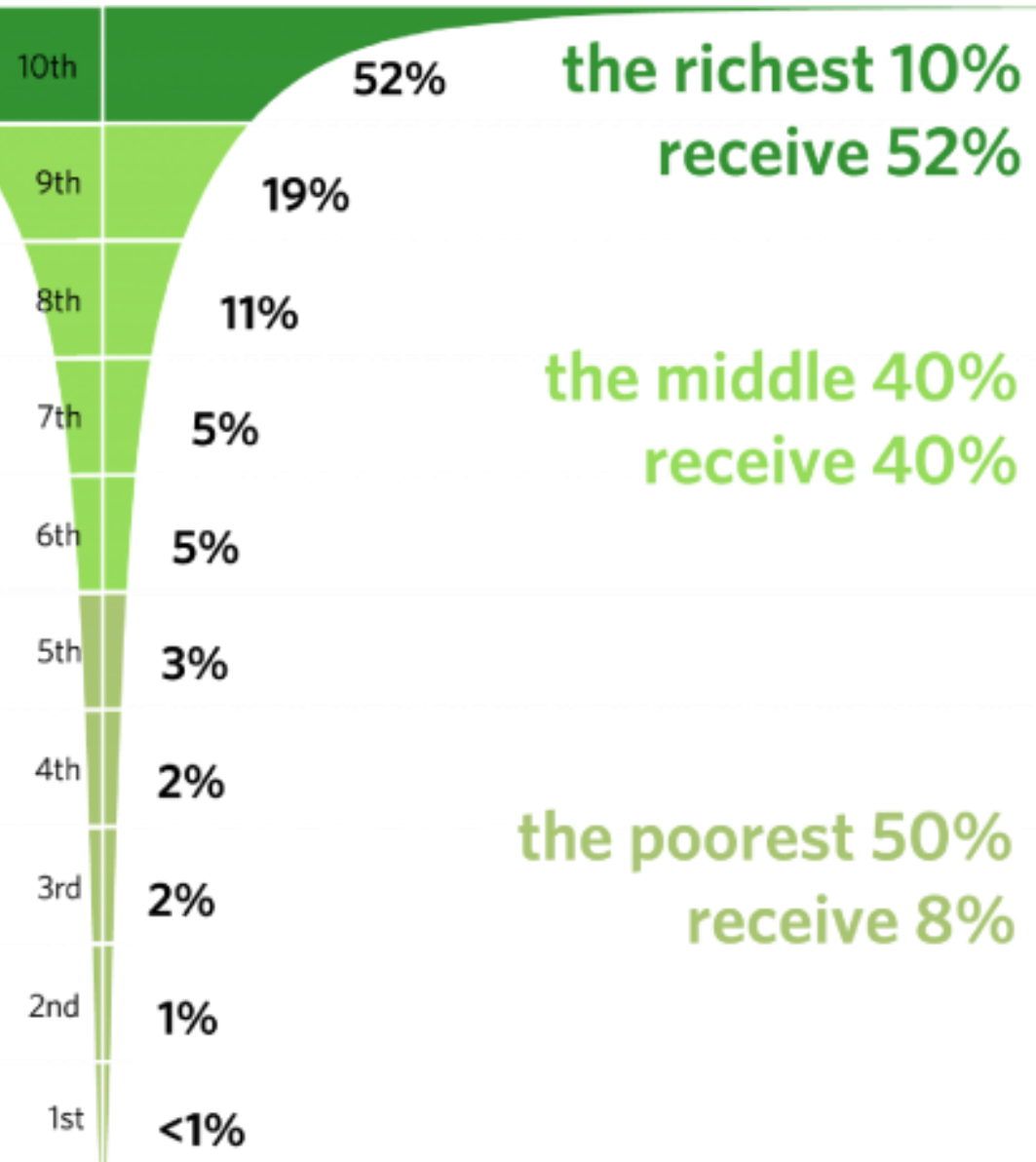

/// ZAŠTO TREBAMO DOBRU EKONOMIJU ? ///

- * Ekonomija ovisna o rastu što uzrokuje nezaustavljiv dug što uzrokuje Planet SMEĆE
- * Financijalizacija ekonomije - svrha samoj sebi
- * Na svjetskim burzama i tržištima svega 2% vrijednosti transakcija dođe do realne ekonomije
- * OVISNI O KRIZAMA - više od 400 ekonomskih kriza u zadnjih 40 godina → TRANSFER VLASNIŠTVA I BOGATSTVA
- * Rast nejednakosti i neravnopravnosti u društvu

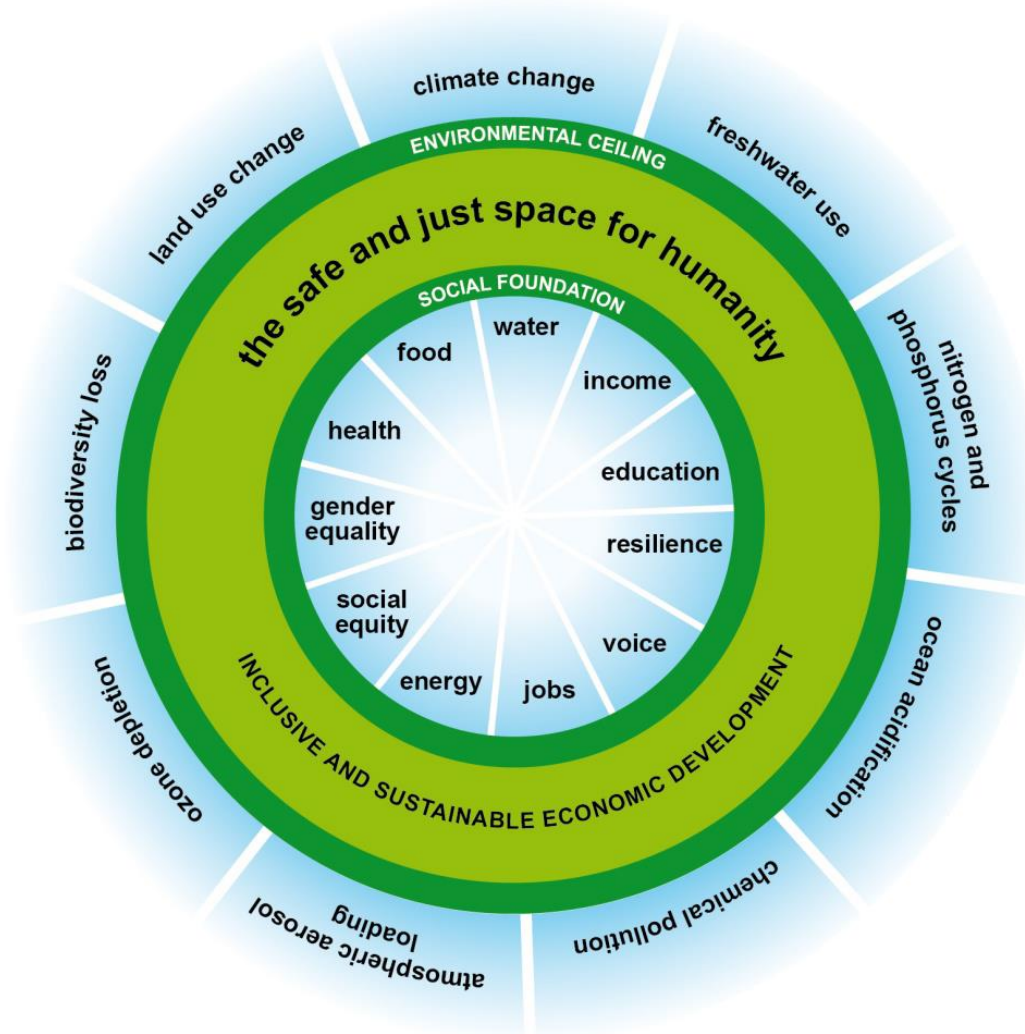
/// GDJE POČINJE, GDJE ZAVRŠAVA ODRŽIVI RAZVOJ? ///

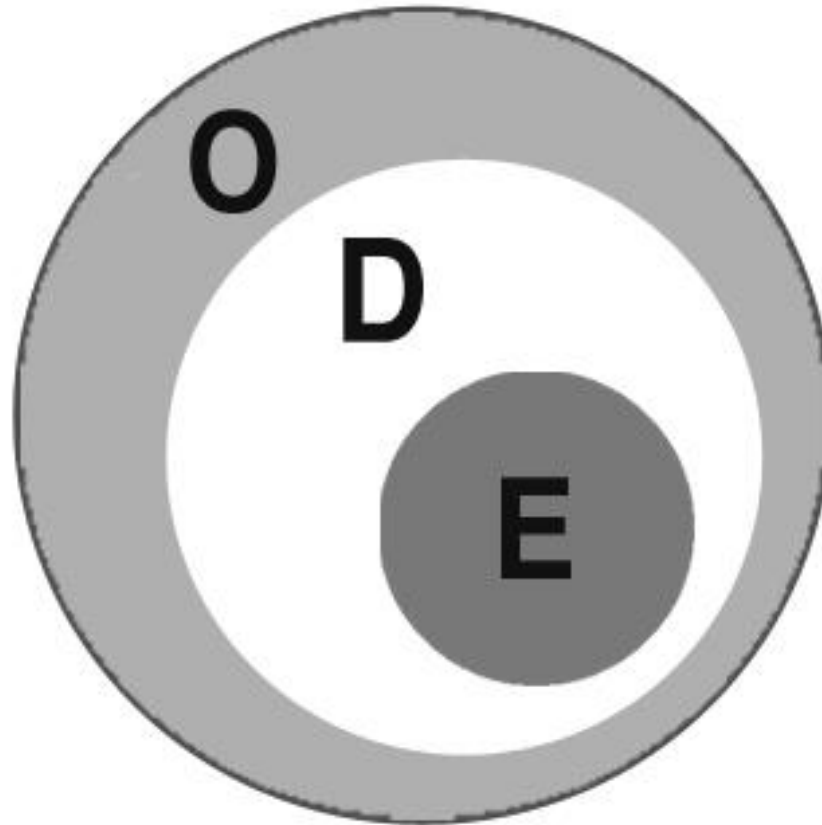
/// ODRŽIVOST – UVJET OPSTANKA ///

* Planetary Boundaries 2.0.

* www.maweb.org

/// ŠTO JE UOPĆE ODRŽIVI RAZVOJ ///

*** Održivi razvoj je oprijedno rješenje kvalitete ljudskoga života potrebe, bez ugrožavanja mogućeg kapaciteta budućih generacija.**

U slučaju pogreške pritisnite **Cancel**.

Ne

Da

Prije ispisa listića razmislite o očuvanju okoliša.

/// KAKO VREDNUJEMO I KAKO DJELUJEMO ? ///

* kriza PERCEPCIJE

* kriza VRIJEDNOSTI

/// KRIZA PERCEPCIJE ? ///

Tražimo klimatske promjene, znate li možda gdje su njihove pozicije?

/// KRIZA VRIJEDNOSTI ///

European
Commission

Special Eurobarometer 459

Climate change

Report

Fieldwork
March 2017
Publication
September 2017

- * 92% stanovnika EU smatra klimatske promjene ozbiljnim problemom, a 74% jako ozbiljnim problemom
- * 49% stanovnika EU izjavljuje kako su u proteklih pola godine dali osobni doprinos u borbi protiv klimatskih promjena
- * Od tih koji su dali osobni doprinos čak preko dvije trećine nalazi se u odgovorima „you try to...”, a kako se ide prema doprinosima koji imaju veći održivi potencijal postotak opada na 10% i niže

/// ZAŠTO PODCJENJUJEMO PRIRODU (I NAS)? ///

* Millenium Ecosystem Assesment

USLUGE EKOSUSTAVA

OSIGURANJE

- hrana
- pitka voda
- drvo i vlakna
- gorivo
- ...

PODRŠKA

- kruženje hranjivih tvari
- stvaranje tla
- osnovna proizvodnja
- ...

REGULIRANJE

- klima
- poplave
- bolesti
- pročišćavanje vode
- ...

KULTURNA

- estetska
- duhovna
- obrazovna
- rekreacijska
- ...

People were created to *be loved*.
Things were created to *be used*.
The reason the world is in chaos is
because **things are being loved**
and **people are being used**.

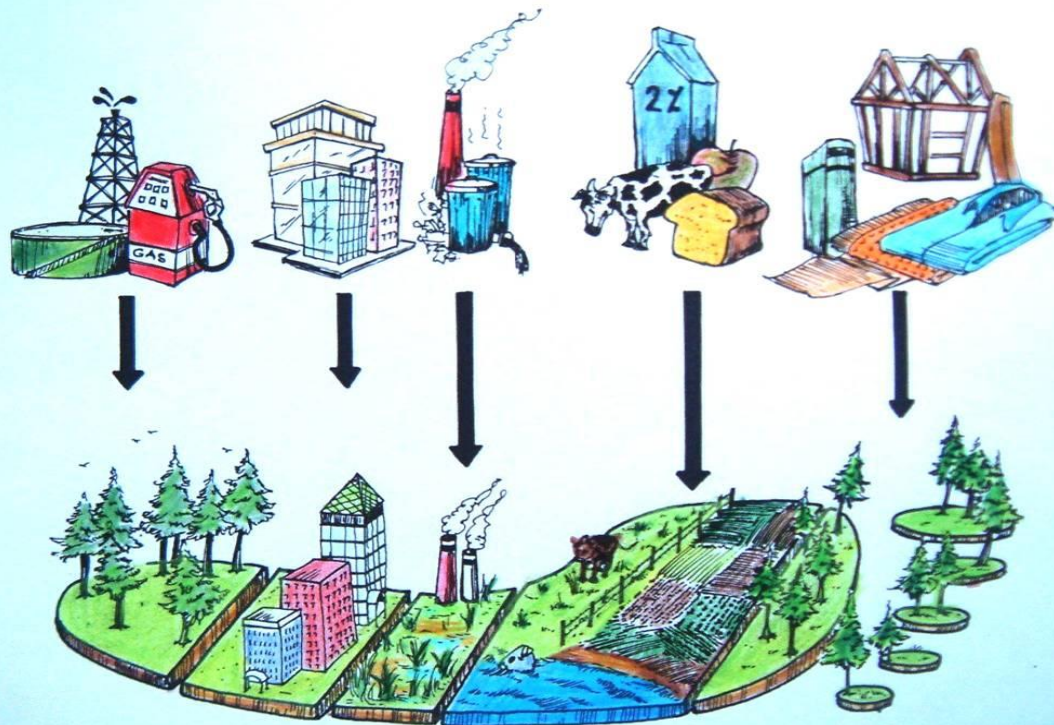

EKOLOŠKI OTISAK

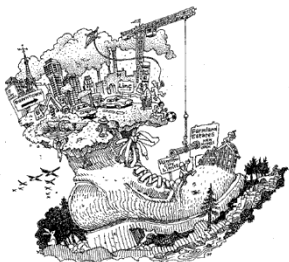
/// kako trošimo svijet? ///

/// EKOLOŠKI OTISAK ///

► Naš otisak (potražnja) dovodimo u odnos s bioproduktivnim područjima (ponuda) i dobivamo ekološki minus ili plus

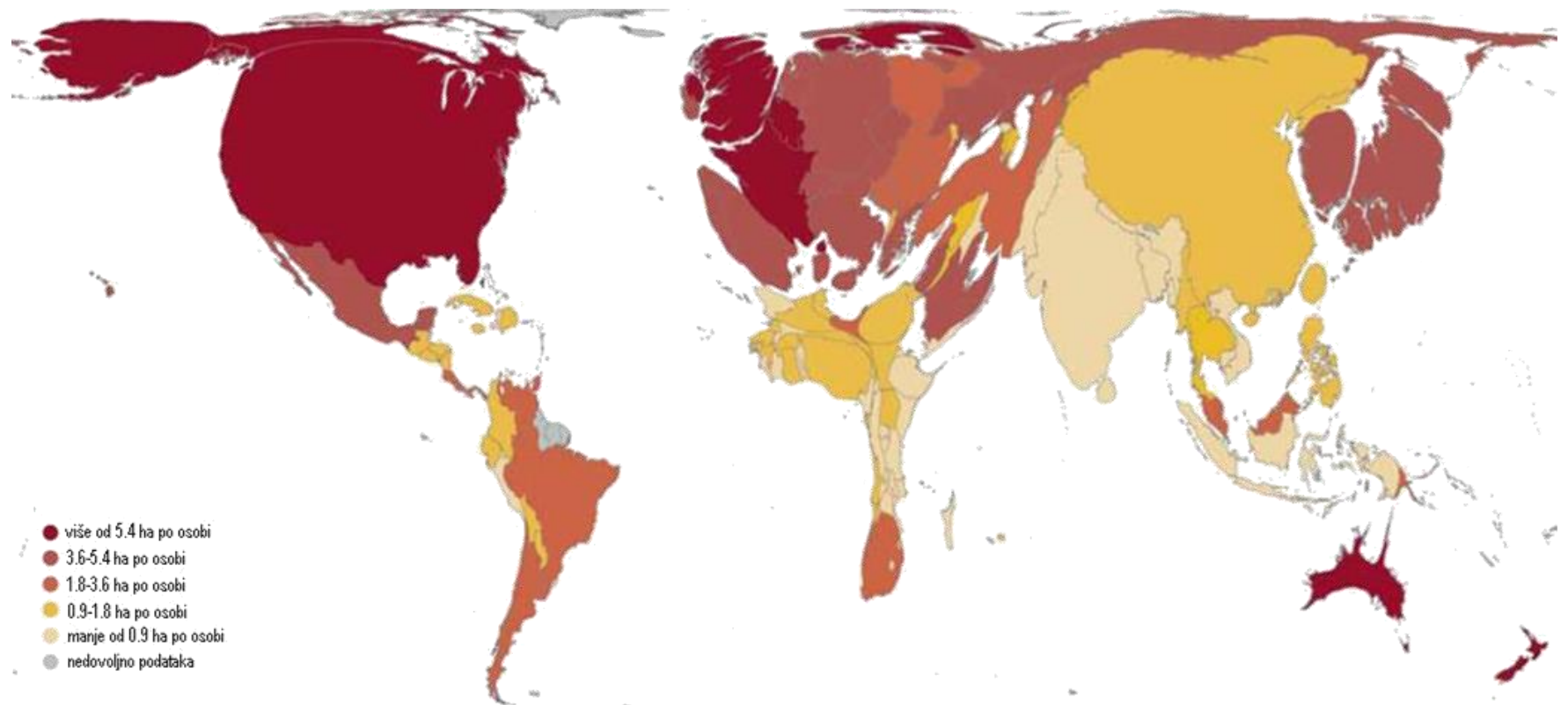
/// KRIZA SUSTAVA ///

* UNIŠTAVANJE EKOSUSTAVA i KRIZA ODRŽIVOSTI

- ▶ Sadašnji biokapacitet planete omogućava da svi zadovoljimo sve svoje potrebe na 1,7 gha
- ▶ Trenutno naša potrošnja resursa i proizvodnja otpada zahtijeva 2,8 gha po osobi

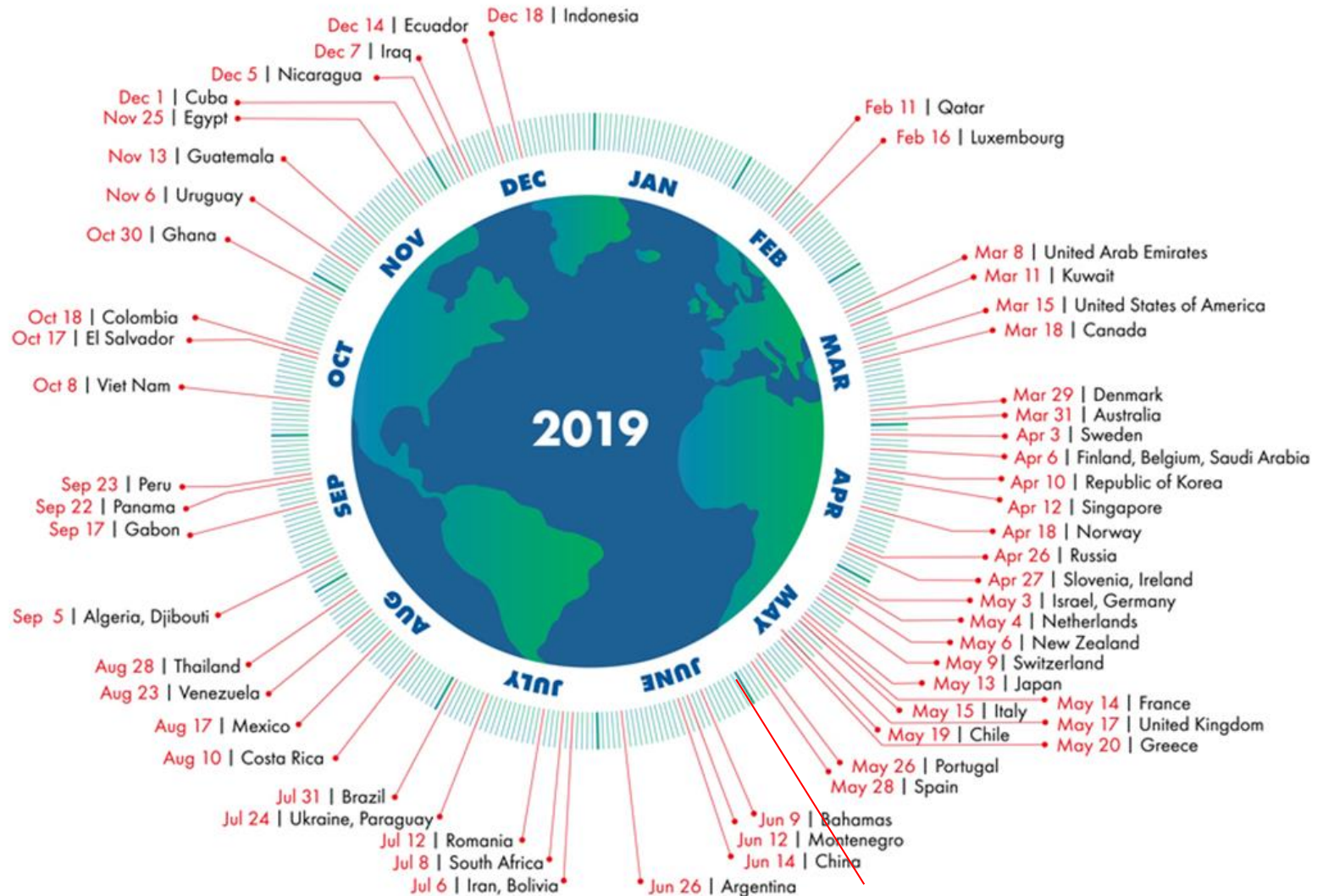
/// ODGOVORNOST ///

Izvor: Global Footprint Network & WWF (2007) Living Planet Report 2006, Gland: WWF:16.

Country Overshoot Days 2019

When would Earth Overshoot Day land if the world's population lived like...

Croatia

/// EKOLOŠKI OTISAK U HRVATSKOJ ///

Global Footprint Network
Advancing the Science of Sustainability

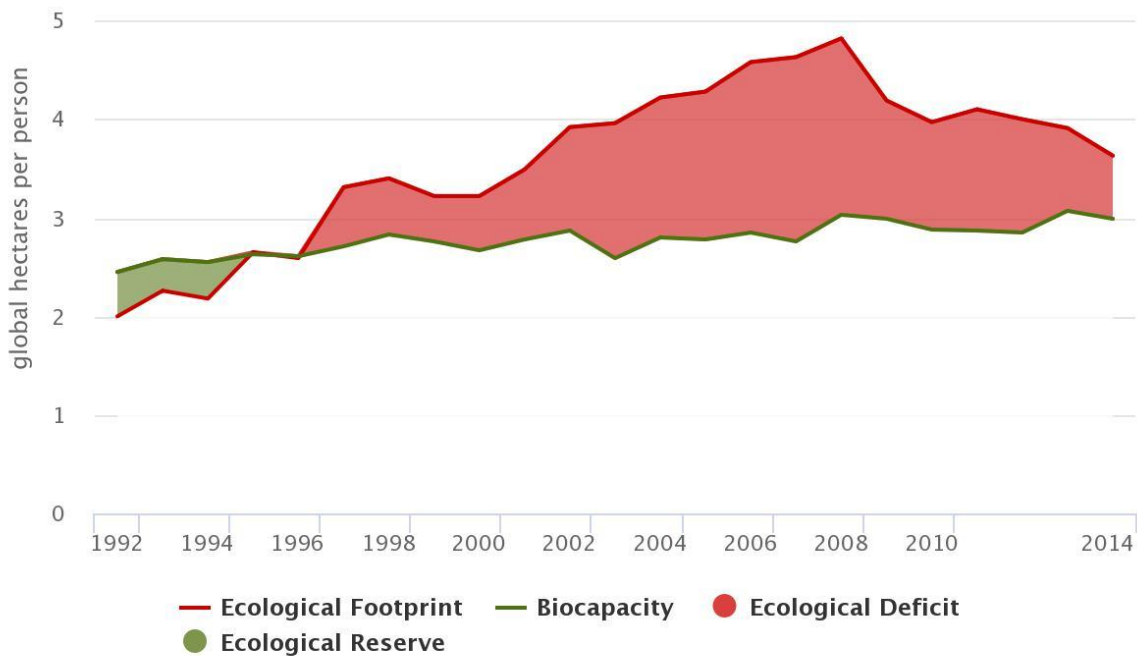
>>> biokapacitet Hrvatske je 3 gha

>>> ekološki otisak je 3,7 gha

>>> ekološki minus je 0,7 gha

Croatia

Global Footprint Network, 2018 National Footprint Accounts

/// INDIVIDUALNA RAZINA ///

MY ECOLOGICAL FOOTPRINT

<http://www.myfootprint.org>

IF EVERYONE ON THE PLANET LIVED MY LIFESTYLE, WE WOULD NEED:

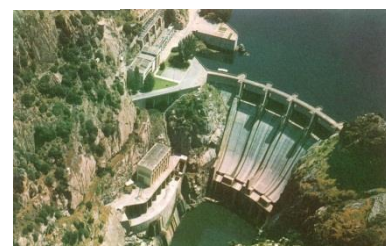
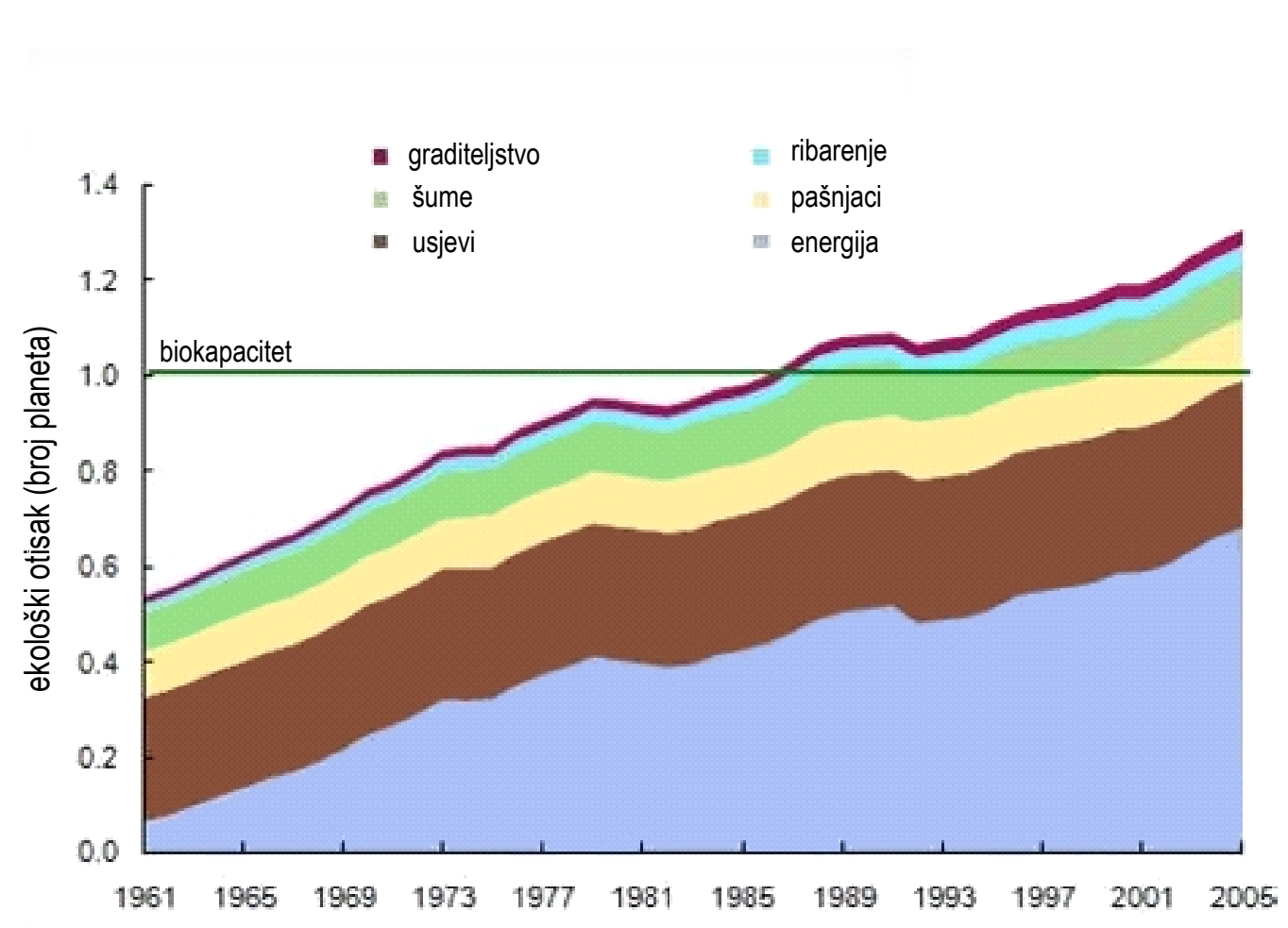

= 1.54 Earth

MY FOOTPRINT IN GLOBAL HECTARES BY CONSUMPTION CATEGORY

/// PROŠLOST ///

/// GDJE POČETI, A GDJE NAM JE CILJ? ///

energija	transport	hrana	robe i usluge	otpad
Štednja /// dizajn	Avion kad nema druge opcije	Manje mesa	Trebamo li nešto zaista?	Koncept 4R
Energetski efikasna izolacija /// solarni pasivni dizajn	Manje korištenje auta /// javni prijevoz i bicikl	Organska hrana	Ako nešto trebamo, je li kupnja jedina opcija?	Reduce /// smanjiti
Obnovljivi izvori energije	Pješачenje	Lokalna hrana	Ako nešto trebamo kupiti, možemo li naći nešto čija proizvodnja nije ugrozila okoliš i ljude?	Repair /// popraviti
Efikasno grijanje /// razina termostata	Dijeljenje auta	Sezonska prehrana	Je li moguće nešto što kupimo, iskoristiti nakon korištenja?	Reuse /// ponovno koristiti
Energetski efikasni uređaji (A ili viša klasa)	Ekonomski automobili (≅ anti SUV)	Više svježega i kuhanog		Recycle /// reciklirati
Štedne žarulje	Održavanje auta			

SOCIJALNI OTISAK

/// GDJE JOŠ JE ODLUŽIVI RAZVOJ? ///

HUMAN DEVELOPMENT INDEX /// INDEKS LJUDSKOG RAZVOJA

- ➔ zdravlje
- ➔ obrazovanost
- ➔ ekonomski standard (GNI)

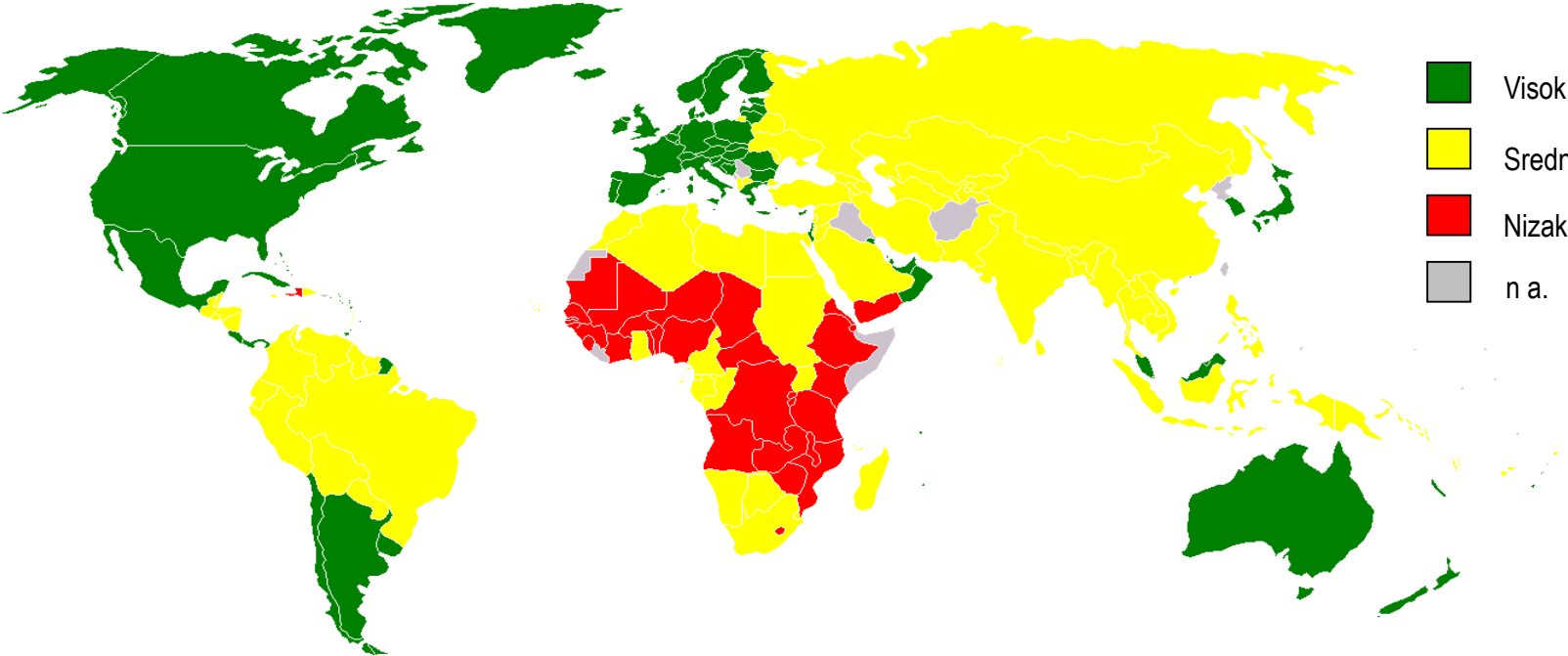

Human Development Report 2006
Human Development Indicators
Country Fact Sheets

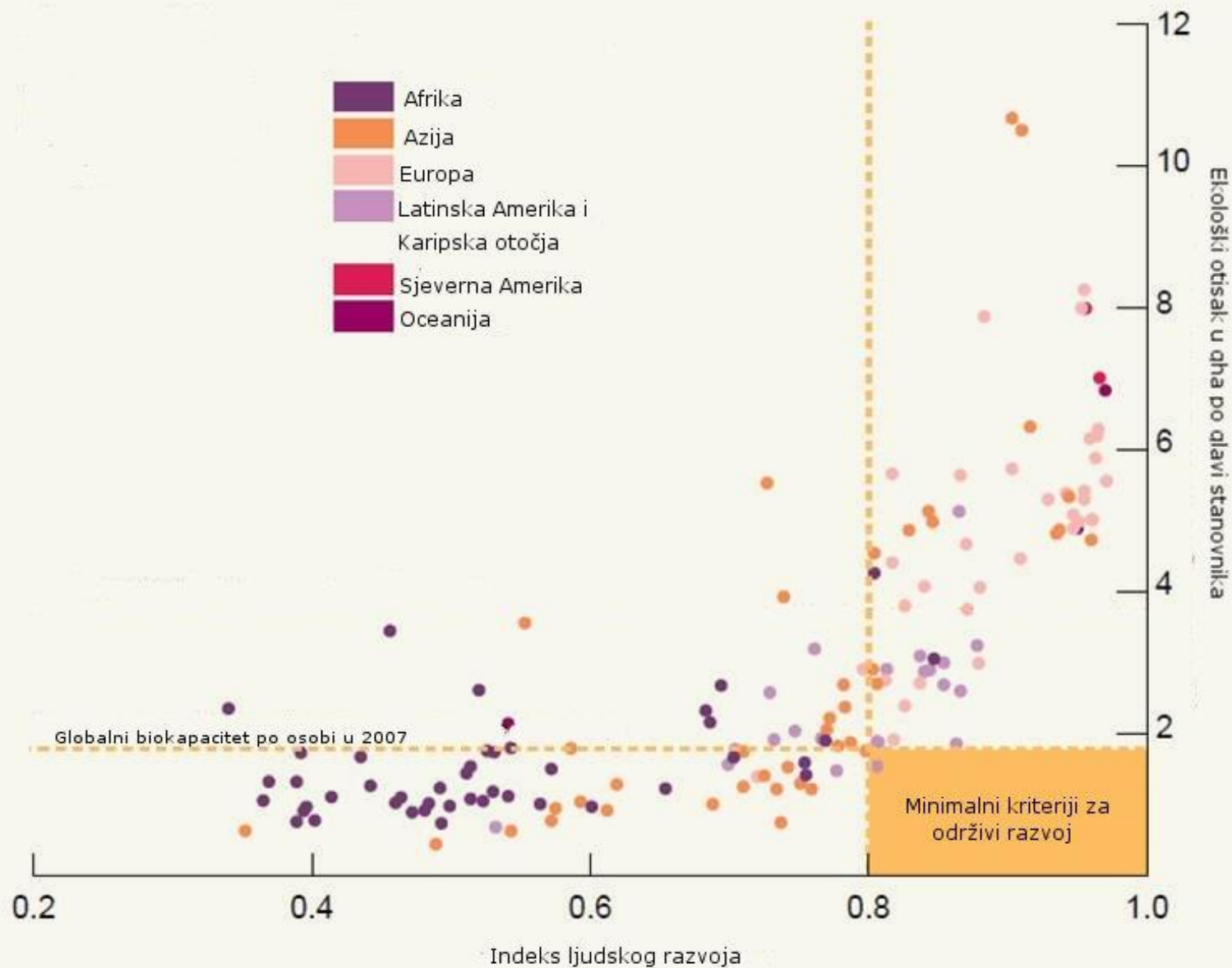
Human Development
Report 2007/2008

Fighting climate change:
Human solidarity in a divided world

Visok HDI – iznad 0,67
Srednji HDI – 0,66-0,48
Nizak HDI – ispod 0,48
n a.

/// JE LI MOGUĆ LAGANI OTISAK ZA KVALITETAN ŽIVOT? ///

/// KAKO TOČNO MJERITI RAZVOJ? ///

* IHDI - Inequality-Adjusted HDI

- ▶ indeks HDI “modificiran nejednakošću” koji sve kategorije HDI-ja, pa samim tim i ukupni indeks modificira/balansira u odnosu na stupanj nejednakosti u društvu, to jest računa poziciju prosječne osobe u odnosu na ukupni indeks.

- ▶ na globalnoj je razini HDI od 1990. godine porastao za 18%.
- ▶ balansiran količinom ili stopom nejednakosti opao bi za 22%, s prosječnih 0.62 u 2010. godini na 0.49.

/// JE LI TO DOVOLJNO ZA ODRŽIVI RAZVOJ? ///

✱ Indeks zdravlja i socijalnog stanja uključuje

Copyrighted Material

The Spirit Level

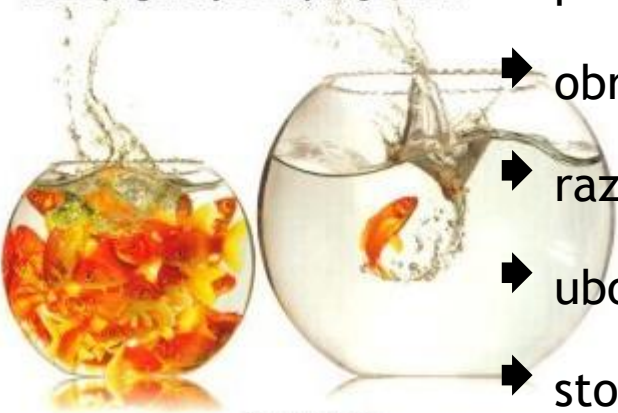
Why Equality is Better for Everyone

Richard Wilkinson and Kate Pickett

'A big idea, big enough to change political thinking'

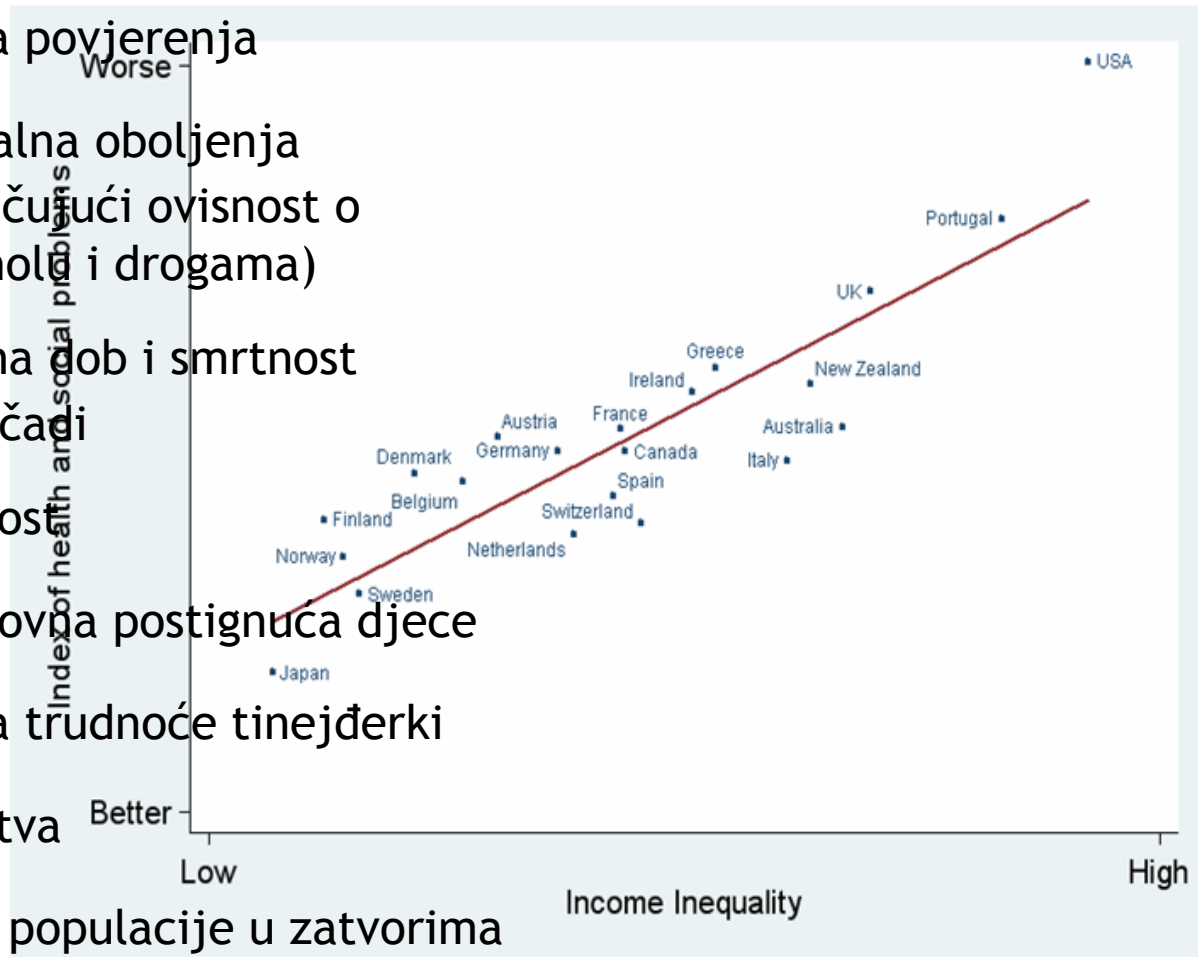
Sunday Times

'A sweeping theory of everything' Guardian

Copyrighted Material

- ➔ razina povjerenja
- ➔ mentalna oboljenja (uključujući ovisnost o alkoholu i drogama)
- ➔ životna dob i smrtnost dojenčadi
- ➔ pretilost
- ➔ obrazovna postignuća djece
- ➔ razina trudnoće tinejđerki
- ➔ ubojstva
- ➔ stopa populacije u zatvorima
- ➔ mobilnost u društvu

The Spirit Level

HVALA

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

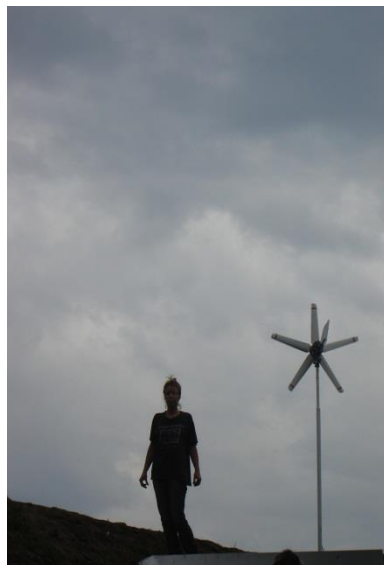
Švicarsko - hrvatski
program suradnje

Program sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

* Živjeti održivi razvoj zajednički - Reciklirano imanje

/// POZADINA ///

* ZMAG je Centar znanja za društveni razvoj u RH - područje održivo življenje i razvoj permakulture

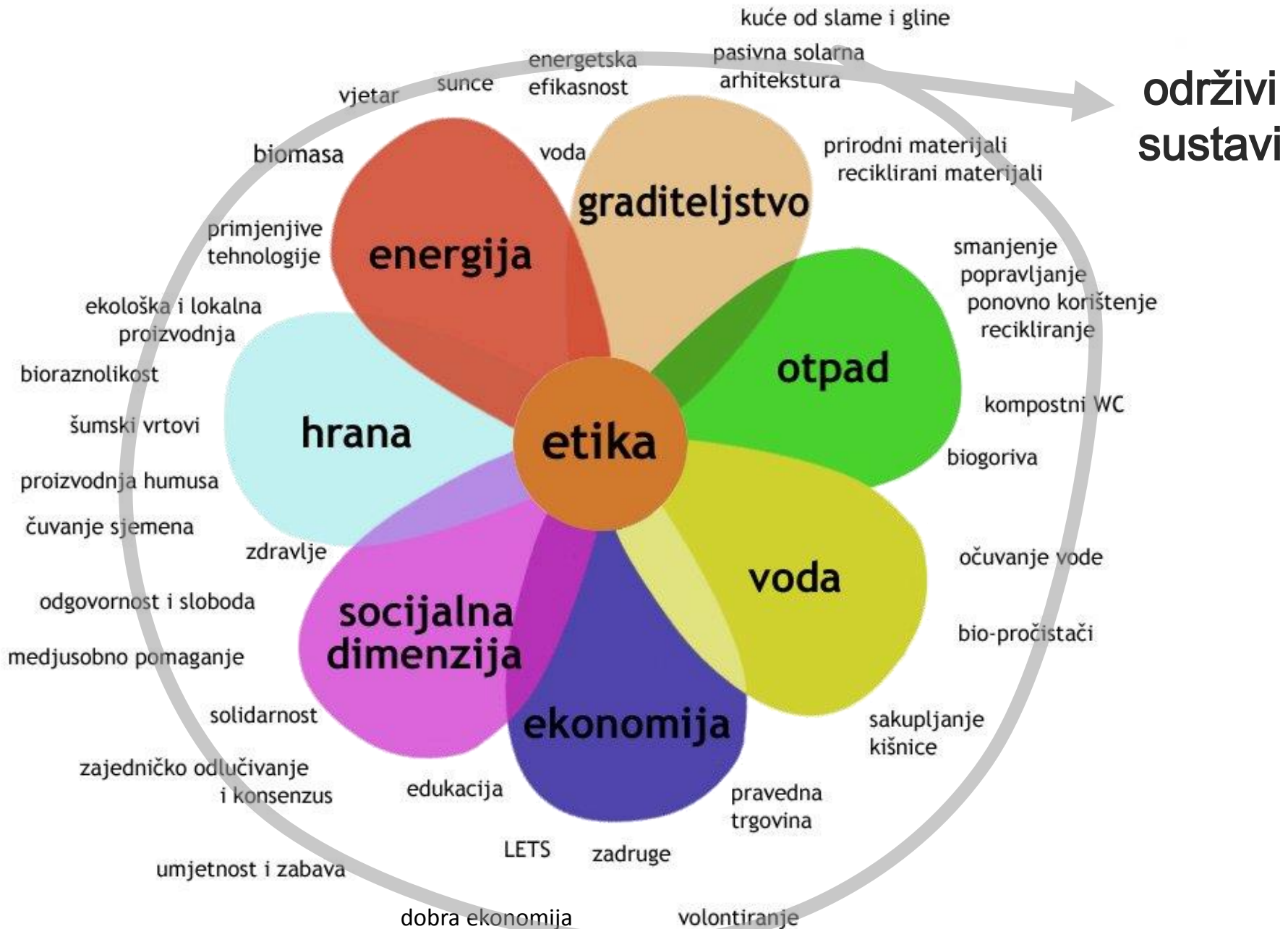
◀ održivo življenje i razvoj permakulture

/// POČETAK ///

/// PERMAKULTURNI DIZAJN ///

/// Dizajniranje održivog razvoja ///

- * Praktične radionice su postale glavni resurs prepoznatljivosti i temelj Recikliranog imanja kao prostora za učenje, istraživanje, rad, glupiranje i zezanje.

POVIŠENE GREĐICE

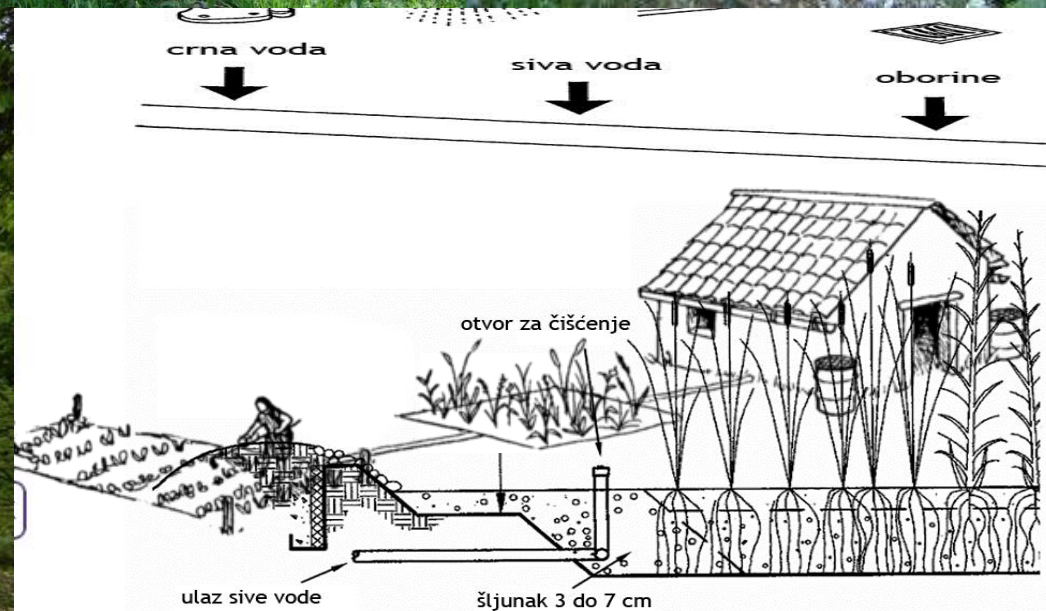
- * OTVORENE NA POVRŠINI I NA DNU
- * NEHA SAGIJANJA, LAŽE ODŽIVANJE
- * PREPREKA MNOGIM NAMETNICIMA
- * TAMO GDE JE TLO NEPLODNO
- * JEDNOSTAVAN I LAK PRISTUP BILJKAMA, ŠIRINA U RASPOJU RUKU
- * POSEBNA MIKROKLIMA U KOJOL JE OTEŽAN RAST KOROVA.

/// PERMAKULTNI PRINCIPI I DIZAJN ///

& Design Principles

2. Catch & store energy
"Make hay while the sun shines"

pasivna solarna gradnja

pasivna solarna gradnja

/// DOBRA EKONOMIJA ///

* pravedna trgovina ●

* etično financiranje

* zadruge

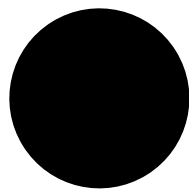

* društvena ekonomija

* solidarna ekonomija ●

* lokalne i regionalne valute

* *commons* - zajednička dobra

/// KONFERENCIJE O DOBROJ EKONOMIJI ///

- * primjeri dobre prakse i stvarne priče – nevjerojatan uspjeh i pozivi na suradnju

/// ZADRUGA za DOBRU EKONOMIJU ///

Hrana za dobro

Sve ponude

Moje narudžbe

dražen šimleša

OPG Biomara - Ilicic

Ponuda OPG Ilicic, 23.05. - Hard Place

jagode, koraba, salata hrastov list, zimski luk, kopriva,...

Rok za narudžbu:

🕒 Subota 21.05.2016 22:00 još 3 dana

Isporuka:

📅 Ponedjeljak 23.05.2016 🕒 17:00 📍 Hard Place

[Vidi više »](#) [Naruči »](#)

OPG Mikić

OPG Mikić, 23.5

grah slavonski

Rok za narudžbu:

🕒 Subota 21.05.2016 22:00 još 3 dana

Isporuka:

📅 Ponedjeljak 23.05.2016 🕒 17:00 📍 Hard Place

[Vidi više »](#) [Naruči »](#)

Alma Mihajevic

Prerade od jabuke 23.5.

jabučni ocat, pekmez od jabuke s cimetom

Rok za narudžbu:

🕒 Subota 21.05.2016 22:00 još 3 dana

Isporuka:

📅 Ponedjeljak 23.05.2016 🕒 17:00 📍 Hard Place

[Vidi više »](#) [Naruči »](#)

Dragutin Volarić

Med i medeni proizvodi 23.5.

med livada, med zlatežinska, biologični medilikevac, bio

Soyarnica

Soyarnica - Hard place

svježi kremati tofu, svježi tvrdi tofu, svježi maslinac

/// HRANA za DOBRO ///

Hrana za dobro

Sve ponude

Moje narudžbe

/// ZADRUGA za DOBRU EKONOMIJU ///

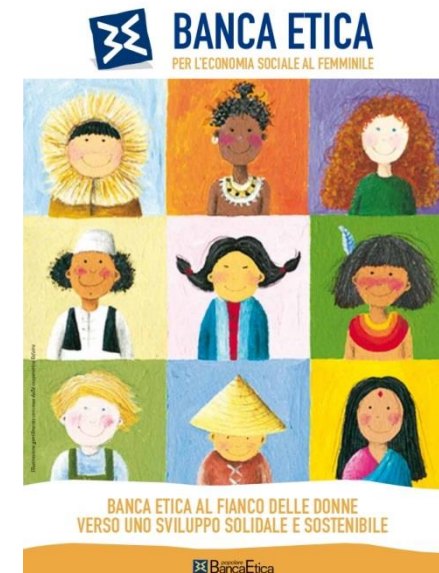

- ▶ ulažemo naš novac u financijske institucije koje ne špekuliraju na burzama i manipuliraju s vrijednošću novca.
- ▶ nema investiranja u projekte koje zagađuju okoliš, uništavaju ekosustave, povećavaju siromaštvo i nepravdu ili ugrožavaju ljudsko zdravlje
- ▶ mogućnost dobivanja povoljnijih kredita za projekte dobre ekonomije

* BANCA ETICA, ITALIJA

- prva podružnica otvorena u Padovi 1999. godine
- zadrugarski model odlučivanja
- financijska potpora sceni
- osnivači FABEA-e i SEFEA-e (potpora novim i manjim bankama)
- imaju preko 38000 članova, od čega preko 6000 pravnih subjekata
- 230 zaposlenih u 17 podružnica
- 0,4% „loših” kredita

/// FAIR TRADE ///

* DIVINE - fair trade chocolate

- ▶ Kuapa Kokoo cooperative from Ghana has 44% share in company

- ▶ Kuapa Kokoo has 85000 members in 1257 villages

✦ EVERGREEN COOPERATIVES, SAD

- jedinstven model zadrugarstva kroz suradnju više aktera
- Evergreen Cooperative Laundry & Evergreen Energy Solutions (E₂S)
- Green City Growers (GCG)
- Zaposleno 180 ljudi, od čega su trećina bivši zatvorenici

/// DOBRA EKONOMIJA U PRAKSI ///

✦ Banco Palmas u gradu Fortaleza (Brazil)

- ➔ Lokalna banka za siromašne koja nudi mikro-kreditiranje za društveno poduzetništvo i proizvodnju u samoj zajednici.
- ➔ Kupovina lokalnih proizvoda ohrabruje se valutom Palmas koja pet puta duže kruži u zajednici od brazilske valute.

- ➔ VAŽNOST OBRAZOVANJA - edukacija za mlade, inkubator za žene, Academy of Periphery Fashion, marginalizirane skupine...

* The Local Social Economic Forum - svake srijede

- ➔ Danas postoji preko 100 „community development banks” u 12 saveznh država Brazila - prihvaćeni od Nacionalne Banke i Sekretarijata za solidarnu ekonomiju

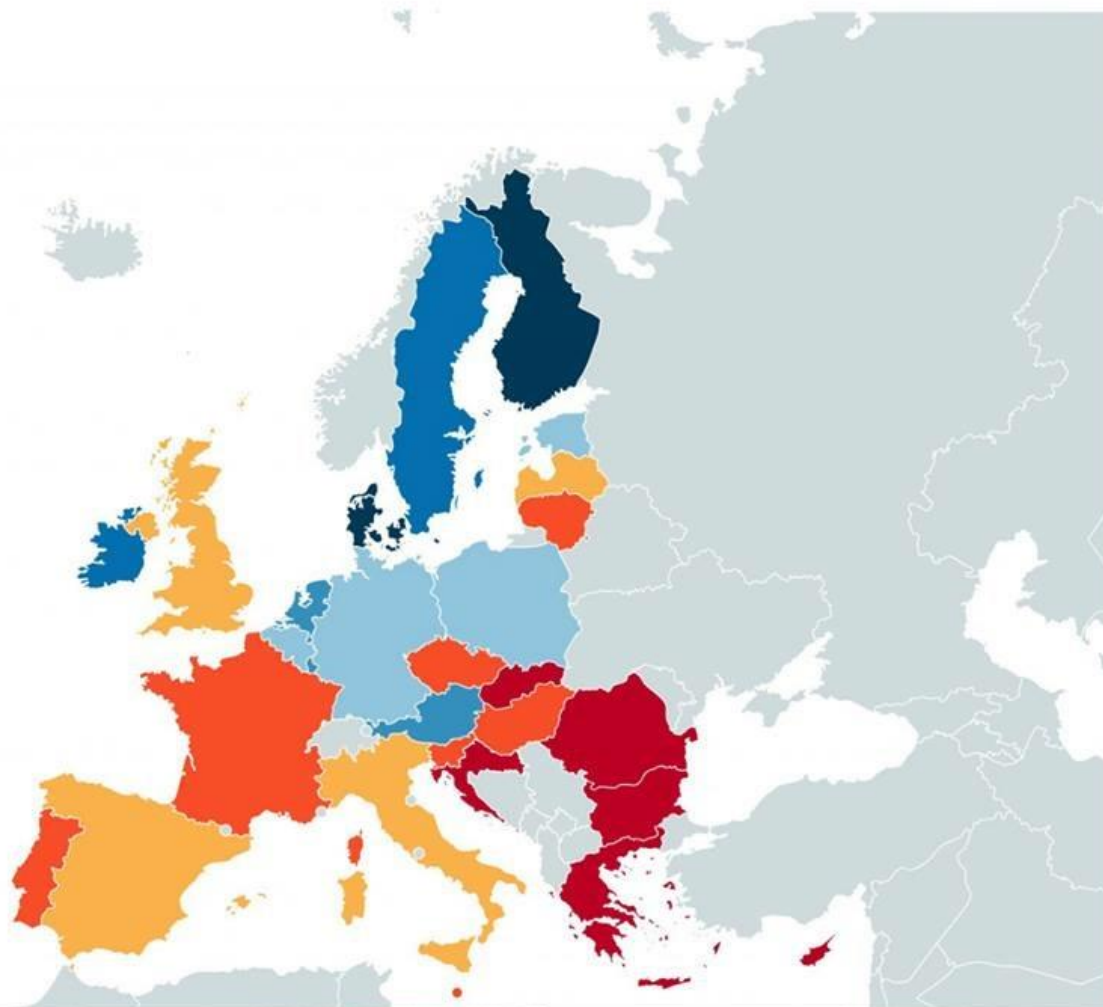
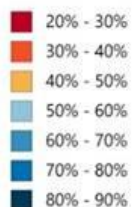

/// KOJI JE NAJVAŽNIJI RESURS? ///

How much people trust each other in EU countries

Generally speaking, most people in your country can be trusted (% of "Agree" answers)
- Eurobarometer 471 - April 2018

/// ZAVRŠNA MISAO ///

- ➡ Nije dovoljno samo shvatiti kako globalni kapitalizam prolazi kroz organsku krizu koja u sebi sadrži i strukturalni dio (objektivni) i legitimacijski dio (subjektivni).
- ➡ potrebna je pozitivna i ostvariva alternativa postojećem sistemu i to na razini legitimiteta i na razini strukture.

W. Robinson: "Theory of Global Capitalism"

/// GDJE SMO? ///

www.zmag.hr

<https://www.facebook.com/recikliranoimanje/>